

Hvordan sikres danske virksomheders retsstilling ved implementering af EU-regler?

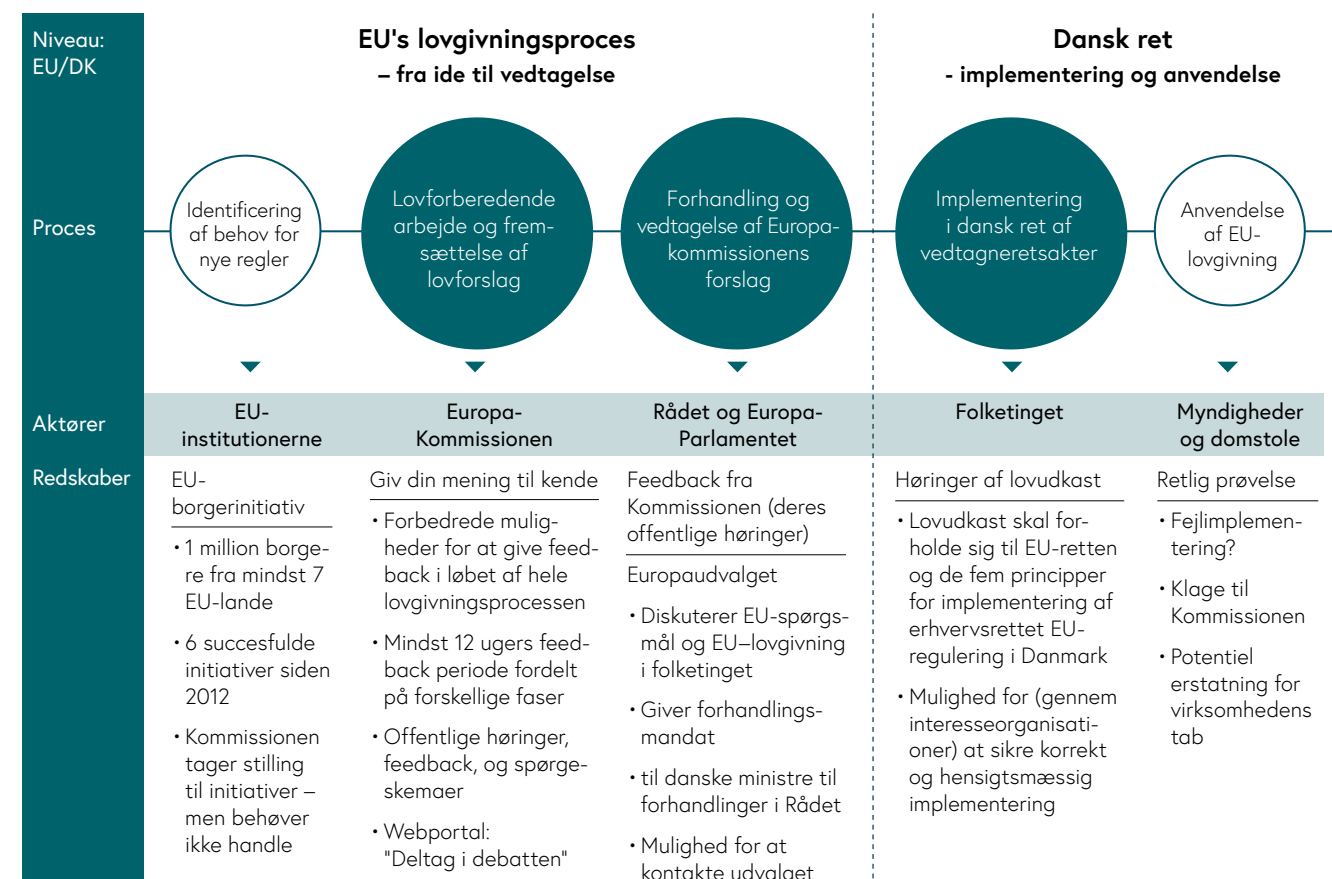
Hvordan sikres danske virksomheders retsstilling ved implementering af EU-regler?

EU-regulering har direkte betydning for indholdet af dansk lovgivning. De ændringer af dansk lovgivning, som implementering af EU-regulering indebærer, kan medføre betydelige udfordringer for danske virksomheder. Vi sætter i denne insight (over)implementering af EU-regler under lup. Vi forklarer, hvad overimplementering af EU-ret er, og hvordan man håndterer eksisterende over- og fejlimplementeret lovgivning, der svækker danske virksomheders konkurrenceevne. Vi giver vores anbefalinger til, hvordan tidlig interessevaretagelse ved EU kan bidrage til at undgå regler, der medfører unødvendige udfordringer. Og så får du tre praktiske anbefalinger til at forebygge, at din virksomhed bliver negativt påvirket af overimplementering af EU-regler.

Hvad er problemstillingen?

Det er et problem for danske virksomheder, når EU-regulering medfører unødvendige eller for vidtgående udfordringer. Problemet opstår både på EU-niveau, hvor nye EU-regler bliver til, og på nationalt niveau, hvor EU-regulering omsættes til danske regler og risikerer at blive over- eller fejlimplementeret. Regler, der går for langt i forhold til, hvad der er nødvendigt og påkrævet, er byrdefulde for erhvervslivet og risikerer at svække danske virksomheders konkurrenceevne.

Danske virksomheder har en række muligheder for at få indflydelse på EU-regler og disses implementering i dansk ret. På EU-niveau kan tidlig interessevaretagelse gøre en forskel, når ny EU-regulering bliver foreslået, forhandlet og vedtaget, og på nationalt niveau kan problemet forebygges i forbindelse med implementering af EU-regler i dansk ret, ligesom eksisterende over- og fejlimplementeringer kan håndteres.

"Alle skal overholde de regler, som vi er blevet enige om på EU-niveau, men det er selvfølgelig vigtigt, at vi i Danmark ikke overimplementerer. Overimplementering kan skabe unødige byrder og komplicerede løsninger, der er forvridende for danske virksomheder og derfor kan påvirke deres stilling i konkurrencen med virksomheder i andre EU-lande negativt, hvis byrderne bliver mere vidtgående end nødvendigt og påkrævet. Det er derfor vigtigt, at alle gode kræfter engagerer sig i at sikre den korrekte implementering – så vi rammer den regulatoriske balance, der sikrer, at vi opnår de lovgivningsmæssige mål på en måde, der pålægger erhvervslivet så klare regler og så få omkostninger som muligt til gavn for hele Danmark."

– Lasse Hamilton Heidemann, EU- og International chef i Dansk Erhverv, tidligere medlem af Implementeringsrådet, nuværende medlem af EU- og Regelforums arbejdsgruppe for tidlig interessevaretagelse samt medlem af Europa-Kommissionens "Fit-for-the-Future"-platform.

Når nye EU-regler bliver til (tidlig interessevaretagelse)

Lovgivningsproceduren i EU involverer Europa-Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet. Europa-Kommissionen tager initiativ til ny EU-lovgivning ved at stille forslag, som Rådet og Europa-Parlamentet derefter behandler. Et forslag kan gennemgå op til tre behandlinger, og Rådet og Europa-Parlamentet skal blive enige om og godkende forslaget, før det er vedtaget.

Virksomheder har – i hvert fald i teorien – en række muligheder for at få indflydelse på tilblivelsen af nye EU-regler i lovgivningsprocedurens forskellige faser. Tilblivelsesfaserne kan opdeles i:

1. Identificering af behov for ny regulering;
2. Lovforberedende arbejde og fremsættelse af forslag til ny regulering; og
3. Forhandling og vedtagelse af forslag til ny regulering.

Virksomheder har formelt mulighed for at identificere behov for ny regulering gennem reglerne om EU-borgerinitiativer. Europa-Kommissionen tager initiativ til ny EU-regulering, enten af egen drift eller på opfordring fra de andre EU-institutioner eller fra EU-borgere eller virksomheder gennem et EU-borgerinitiativ. Borgerinitiativet kan anvendes af EU-borgere, herunder virksomheder, til at stille konkrete forslag til ny lovgivning. Hvis et borgerinitiativ modtager underskrift fra 1 million borgere fra 7 forskellige EU-lande, skal Europa-Kommissionen mødes med stillerne af initiativet, tage stilling til det og give et

offentligt svar. Europa-Kommissionen er dog ikke juridisk forpligtet til at følge initiativets opfordringer. Men grundet det omfangsrige underskriftskrav er initiativet ikke det mest oplagte at anvende i praksis.

Europa-Kommissionen står ligeledes for det lovforberedende arbejde, ligesom det er Europa-Kommissionen, der fremsætter forslag til ny EU-regulering. EU-borgere, herunder virksomheder, har som en del af Europa-Kommissionens "Bedre lovgivning"-agenda formelt mulighed for at få indflydelse i forberedelses- og lovgivningsprocessen ved at give skriftlig feedback. Det sker gennem webportalen "Deltag i debatten" og er en ofte lettere tilgængelig vej til at komme med input. Europa-Kommissionen analyserer og laver sammendrag af modtaget feedback og bidrag, og dette bliver inddraget i det lovforberedende arbejde.

Endelig har virksomheder formelt mulighed for at opnå indflydelse på tilblivelsen af nye EU-regler, når forslag til ny regulering forhandles i Rådet og Europa-Parlamentet. Virksomheder kan henvende sig til Folketingets Europaudvalg, som fører kontrol med regeringens EU-politik og giver danske ministre mandat til at forhandle i Rådet i EU. Emner, der skal drøftes på ministerrådsmøder i EU, skal først præsenteres for Europaudvalget. Virksomheder, der ønsker at orientere udvalget om et emne inden for udvalgets ressort, kan i den forbindelse skrive til eller få foretræde for udvalget. Ekspertmøder og høringer om aktuelle emner afholdes jævnligt i udvalget.

Når dansk regulering går for langt (overimplementering)

Overimplementering er kort sagt en betegnelse for, at EU-regler – når de indføres i dansk lovgivning – gøres skrapere end nødvendigt efter de underliggende EU-retsakter. I 2015 fastlagde den daværende danske regering fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering. Den nuværende regering har valgt at videreføre disse principper, som har til formål at sikre, at ny EU-regulering ikke overimplementeres og dermed bliver en byrde for dansk erhvervsliv og konkurrenceevne.

De fem principper er:

Den nationale regulering bør som udgangspunkt ikke gå videre end minimumskravene i EU-reguleringen.

1. Den nationale regulering bør som udgangspunkt ikke gå videre end minimumskravene i EU-reguleringen.
2. Danske virksomheder bør ikke stilles dårligere i den internationale konkurrence, hvorfor implementeringen ikke bør være mere byrdefuld end den forventede implementering i sammenlignelige EU-lande.
3. Flexibilitet og undtagelsesmuligheder i EU-reguleringen bør udnyttes.
4. I det omfang det er muligt og hensigtsmæssigt, bør EU-regulering implementeres gennem alternativer til regulering.
5. Byrdefuld EU-regulering bør træde i kraft senest muligt og under hensyntagen til de fælles ikrafttrædelsesdatoer.

Hvornår skal Danmark implementere?

De mest almindelige EU-retsakter er forordninger og direktiver.

Forordninger

Forordninger gælder direkte i medlemsstaterne og hverken skal eller kan implementeres af medlemsstaterne. Forordninger har retskraft som national lovgivning og binder medlemsstaterne og virksomheder i medlemsstaterne på samme måde, som medlemsstatens egen lovgivning gør. Dermed burde retstilstanden blive ens i hele EU. I praksis sker det imidlertid, at EU-landene fortolker og håndhæver forordninger på forskellige måder. Mange forordninger giver også rum til, at medlemsstaterne kan fastsætte eksempelvis værdier inden for givne intervaller eller gøre brug af bestemmelser, som er valgfrie at implementere.

Direktiver

Direktiver fastsætter mål, som EU's medlemsstater skal opnå. Inden for direktivets rammer har medlemsstaterne hver især beføjelse til at bestemme form og midler til gennemførelse af direktivets formål, så længe implementeringen sker gennem passende reguleringsformer som lovgivning eller administrative forskrifter. Den skønsbeføjelse, som medlemsstaterne inden for direktivets rammer råder over, afhænger af graden af præcision af direktivets bestemmelser.

Direktiver kan overordnet opdeles i minimumsdirektiver og totalharmoniseringsdirektiver.

- Minimumsdirektiver fastsætter mindstekrav, og landene kan derfor fastsætte egne nationale regler inden for det direktivregulerede område, så længe minimumskravene i EU-lovgivningen er opfyldt.
- Totalharmoniseringsdirektiver levner ikke plads til nationale afvigelser fra forordningens standarder, men kan stadig give landene selvbestemmelse over implementeringsmetoden.

Direktiver og også forordninger giver altså i forskellig grad plads til national selvbestemmelse i forhold til, hvordan de EU-retlige regler skal have virkning. Derfor kan der landene imellem opstå forskelle i den regulering, der skal implementere et direktiv eller en forordning. Det er særligt her, overimplementering kan spille en rolle.

Erhvervslivets EU- og Regelforum

Efter valget i 2015 satte den daværende regering fokus på overimplementeringsproblematikken med oprettelsen af et EU-implementeringsudvalg og et Implementeringsråd. Mens EU-implementeringsudvalget var et ministerudvalg, der havde til opgave at undgå restriktive regler til skade for danske virksomheder samt genoverveje eksisterende implementering, bestod Implementeringsrådet af en række særligt sagkyndige og repræsentanter for relevante organisationer og havde til opgave at rådgive og komme med anbefalinger til EU-Implementeringsudvalget om blandt andet gennemførelsen af EU-regulering.

*"Overimplementeringen kommer tit fra danske politikere, der er meget ivrige, og når de skal forklare det, giver de altid EU skylden. Mange af de tåbeligheder, som mange har beskyldt EU for, er faktisk blevet til på Christiansborg eller i ministerierne. Der er ingen tvivl om, at vi har været blandt dukkene i EU."*¹

– Troels Lund Poulsen, daværende erhvervs- og vækstminister, nuværende folketingsmedlem

Både Implementeringsudvalget og Implementeringsrådet er siden blevet nedlagt. Den nuværende regering har dog videreført opmærksomheden på overimplementeringsproblematikken med oprettelsen af Erhvervslivets EU- og Regelforum. Forummet er en sammenlægning af det tidligere Implementeringsråd og Virksomhedsforum for enklere regler, og det har til opgave at rådgive regeringen om regler, der medfører unødvendige udfordringer for danske virksomheder. Forummet rådgiver herunder blandt andet om implementering af EU-regler og kommende erhvervsrettet EU-regulering, hvor en tidlig, proaktiv indsats kan være med til at skabe enklere regler. Regeringen har i forbindelse med oprettelsen af forummet forpligtet sig til et "følg-eller-forklar"-princip, som indebærer, at regeringen enten skal følge forummets anbefalinger eller offentligt forklare, hvorfor den ikke gør det.

*"EU-medlemskabet er en stor fordel for dansk erhvervsliv, men det er vigtigt at sikre sig, at implementeringen af EU-regler sker på den for erhvervslivet mindst byrdefulde måde. Vi skal derfor både have fokus på overimplementering og på unødigt tung implementering i øvrigt."*²

– Paul Møllerup, tidligere formand for Implementeringsrådet, nuværende formand for Erhvervslivets EU- og Regelforum samt administrerende direktør i Danske Advokater

¹ Berlingske, 16. september 2016: "Danmark sagde farvel til rollen som EU's dukke – det skæpper i kassen".

² Berlingske, 10. december 2015: "Danmark skal ikke længere være EU-duks".

Praktiske anbefalinger til at undgå u hensigtsmæssig implementering

Overimplementering kan være lovlige, selvom dansk lovgivning og praksis går videre, end hvad der kræves fra EU's side. Fejlimplementering opstår derimod, når Danmark indarbejder EU-regler på en måde, der er forkert og i strid med EU-retten.

Vi giver dig herunder tre praktiske anbefalinger til at forebygge, at din virksomhed bliver negativt påvirket af danske regler, der går længere end påkrævet efter EU-retten.

1 Identificér problemet

Danske virksomheder, der er underlagt byrdefuld EU-regulering, bør indledningsvis undersøge, om EU-regulering er blevet over- eller fejlimplementeret.

Hvorfor?

- Overimplementering og fejlimplementering håndteres retligt og politisk forskelligt.
- Hvis overimplementering er udtryk for en politisk prioritering, bør det slås fast, hvilke modstående erhvervsinteresser der alligevel taler for at "rulle tilbage".
- Hvis der er tale om fejlimplementering, og myndighederne ikke anerkender dette, kan det være nødvendigt at gå rettens vej.
- Det bør overvejes, om der eksempelvis i skatte- og afgiftsager kan ske genoptagelse af tidligere indkomstår, så ulovligt opkrævede afgifter og skatter kan kræves tilbagebetalt.
- Ved fejlimplementering skal alle relevante frister i forhold til tilbagesøgningskrav fastslås og overholdes, så der ikke indtræder forældelse mv.
- Virksomheder kan under visse nærmere betingelser også søge erstatning for tab som følge af fejlimplementering. Se vores [Insight](#) herom.

2 Tidlig interessevaretagelse

Overimplementeringsproblematikker kan måske undgås, før de opstår og/eller får retlig virkning for din virksomhed.

Hvordan?

Bliver man klar over, at der kan opstå et problem i forbindelse med implementering af nye EU-regler, kan man imødegå konsekvenserne ved – allerede inden reglerne træder i kraft i Danmark – at henvende sig til Erhvervslivets EU- og Regelforum (regelforum@erst.dk). På den måde kan man være med til at flage potentielle byrder for erhvervslivet og få det bragt op i regelforummet.

Herudover bør følgende handlinger overvejes:

- Opsøge rådgivning;
- Tage kontakt til de kompetente myndigheder; og
- Inddrage interesseorganisationer/brancheforeninger.

3 Overvej både den politiske og den juridiske vinkel

Hvorfor?

Overimplementering og fejlimplementering udelukker ikke hinanden, og virksomheder kan have økonomiske retskrav som følge af fejlimplementering.

Hvornår bør begge dele overvejes?

Det kan være relevant både at gå den retlige og den politiske vej, hvis man som erhvervsdrivende oplever meget byrdefulde krav eller tab som følge af implementering af EU-lovgivning.

Dette gælder særligt i gråzoner, hvor det endnu er uklart, om der er tale om, at implementeringen er ulovlig, eller om den alene går længere end påkrævet.

At bremse eller "tilbagerulle" regulering vil normalt gælde fremadrettet fra en lov- eller praksisændring, men ikke nødvendigvis tilbage i tid. Virksomheder bør derfor løbende overveje, hvilke muligheder der er for at få genoptagelse af tidligere indkomstår, erstatning for allerede lidt tab mv.

En virksomhed kan være berettiget til erstatning fra en medlemsstat for statens brud på EU-regler, som også nærmere forklaret i vores insight, hvis tre betingelser er opfyldt:

1. Den overtrådte bestemmelse har til formål at tillægge virksomheden rettigheder
2. Overtrædelsen er tilstrækkelig kvalificeret
3. Der er direkte årsagsforbindelse mellem statens overtrædelse og det lidt tab.

Eksempler fra praksis

I Danmark fandtes der førhen både EU-krav og særlige danske krav for oprindelsesmærkning af oksekød. Danske virksomheder skulle derfor ikke alene anvende referencekode ifølge EU reglerne, men skulle også ifølge danske regler kunne redegøre for, hvordan en videreført referencekode var sammensat. Implementeringsrådet anbefalede i december 2017, at der skulle ses nærmere på reglerne på området. Et nabotjek viste, at de særlige danske krav påførte danske virksomheder store ekstraomkostninger sammenlignet med virksomheder i andre EU-lande.

Implementeringsrådet anbefalede herefter, at kravet blev ophævet. Miljø- og Fødevareministeriet vurderede, at kravet var overflødig, idet de obligatoriske EU-mærkningskrav var tilstrækkelige til at sikre sporbarhed af kødet. Den danske overimplementering blev ændret i 2019, hvorefter virksomheder ikke længere skal kunne redegøre for, hvordan en videreført referencekode er sammensat, men alene skal følge EU-reglerne om oprindelsesmærkning. Et groft overslag fra Dansk Erhverv estimerer, at der med ophævelsen af kravet ville opnås besparelser på op mod 1,6 mio. kr. i lønomsættelser om året.³

EErhvervslivets EU- og Regelforum har siden 2019 stillet over 140 anbefalinger til regeringen, herunder en række anbefalinger om forenkling af EU-regler og implementering samt anbefalinger om tidlig interessevaretagelse vedrørende erhvervsrettet EU-regulering. Forummet har eksempelvis konkret anbefalet, at der skal ses nærmere på følgende forhold af betydning for danske virksomheders konkurrenceevne:

- Større klarhed om de regler, som finansielle virksomheder skal overholde
- Overblik over ændringerne, når Erhvervsstyrelsen udsender opdaterede vejledninger
- Retssikkerhed ved anvendelse af kunstig intelligens i kontrol og tilsyn
- Nabotjek af anvendelsen af tro- og loveerklæringer som dokumentation ved tilbud
- Beskatning af firmabiler ud fra listeprisen.

Nabotjek

Et nabotjek indebærer, at der ses nærmere på regler inden for et bestemt område i andre sammenlignelige EU-lande for at finde ud af, om de danske regler kan udformes på en bedre og for virksomheder mindre byrdefuld måde.

Eksempelvis har Erhvervslivets EU- og Regelforum anbefalet regeringen at foretage et nabotjek i forbindelse med den danske implementering af e-pengedirektivet. I den danske implementering har man nemlig valgt at udvide anvendelsesområdet i forhold til indløsning af e-penge til også at omfatte elektroniske gavekort og tilgodebeviser, som ikke pr. definition er e-penge. Det betyder bl.a., at hvis en forbruger ønsker, at værdien af et e-gavekort eller tilgodebevis skal udbetales kontant, er den udstedende virksomhed forpligtet hertil i gyldighedsperioden og indtil et år efter. Det skaber usikkerhed for virksomheden i forhold til, om e-gavekortet eller tilgodebeviset kan indregnes i omsætningen, og det kan skabe potentielle likviditetsudfordringer. Regeringen har valgt at følge Erhvervslivets EU- og Regelforums anbefaling og har forpligtet sig til at foretage et nabotjek på området, med forventet gennemførelse i løbet af 2. kvartal 2022, som skal klarlægge, om sammenlignelige lande har lavet en tilsvarende implementering, eller om der kan peges på bedre og mindre byrdefulde løsninger.⁵

Vil du vide mere?

Har du spørgsmål, eller ønsker du en uforpligtende snak med en af vores specialister, er du meget velkommen til at kontakte os. Vi glæder os til at høre fra dig.

Kontakt

Morten Kofmann
Partner

Mobil: +45 24 86 00 40
Direkte: +45 38 77 43 35
mko@kromannreumert.com

Sonny Gaarslev
Senioradvokat

Mobil: +45 20 19 74 48
Direkte: +45 38 77 43 62
sgs@kromannreumert.com

Kromann Reumerts rådgivning

Kromann Reumert har EU-retlige specialister inden for en lang række brancher og juridiske specialer. Vores faggruppe arbejder tværfagligt, men yder også løbende selvstændig rådgivning om generelle EU-retlige spørgsmål vedrørende det indre marked og de frie bevægeligheder, overimplementering og fejlimplementering samt om erstatning efter EU-retten mv. Vi hjælper også i denne forbindelse med tidlig interessevaretagelse.

Tilmeld dig vores nyhedsbreve og bliv opdateret, når vi løbende deler vores viden inden for en bred vifte af generelle og øvrige EU-retlige emner, herunder konkurrence- og udbudsret, statsstøtteren, ansættelsesret og skatteret.

Vores specialer

- Ansættelses- og arbejdsret
- Bank og finansiering
- Corporate crime, undersøgelser og compliance
- Dispute Resolution
- Energi
- Environmental, Social and Governance
- EU-ret
- Fast ejendom
- Financial Services
- Foreign Direct Investments
- Forsikring
- Informationsteknologi
- Insolvens og rekonstruktion
- International handel
- IP
- Kapitalmarkeder
- Konkurrenceret
- Life Science
- M&A
- Miljø og plan
- Offentlig ret
- Outbound legal
- Outsourcing
- Persondata og whistleblowerordninger
- Private client
- Selskabs- og fondsret
- Skat
- Sport, medier og entertainment
- Statsstøtteren
- Sø- og transportret
- Telekommunikation
- Udbud

Den juridiske guide til din virksomhed 2022

Scan koden for at downloade rapporten

KROMANN REUMERT

Hos Kromann Reumert sætter vi standarden. Sammen. Vi leverer værdiskabende løsninger og rådgivning med engagement og nærvær. Det gør vi med fokus på værdierne kvalitet, forretningsforståelse, samarbejdsglæde og troværdighed. Vi er Danmarks førende advokatvirksomhed med kontorer i København, Aarhus og London.

KØBENHAVN Ø
SUNDKROGSGADE 5
DK-2100 KØBENHAVN Ø

AARHUS
RÅDHUSPLADSEN 3
DK-8000 AARHUS C

LONDON
65 ST. PAUL'S CHURCHYARD
LONDON EC4M 8AB

ADVOKATFIRMA
KROMANNREUMERT.COM
TLF. +45 70 12 12 11